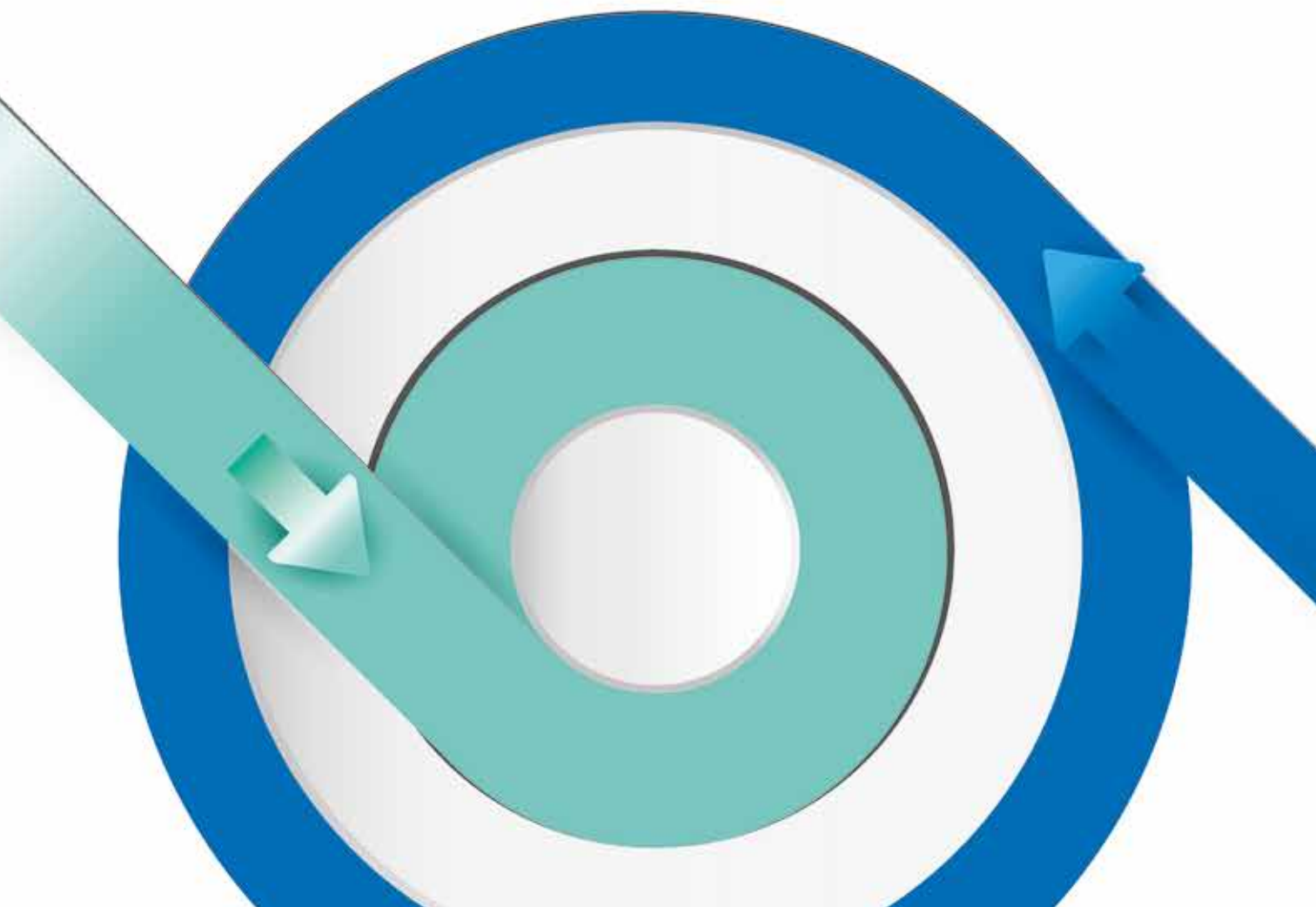

КУРС

**«ПОШУК ТА КОНТЕНТ-
АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЇ
У ВІДКРИТИХ ТА
ЗАКРИТИХ БАЗАХ ДАНИХ»**

Лектори:

Антоніна Волкотруб, Тетяна Костюченко.

Список розсилки групи: ac_masters2019@googlegroups.com

Форма контролю: залік

Місце: 4-100

Мета курсу:

Під час курсу студенти отримають практичні навички щодо інструментів пошуку, збору, обробки та використання інформації в українських та іноземних публічних реєстрах з метою виявлення корупційних діянь та використання мережевого аналізу. Курс буде викладатися у формі лекцій-дискусій, case-study та практичних занять щодо пошуку інформації у відкритих базах даних.

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ

№	Тема	Дата	Час проведення	Форма	Ауд.	Лектор	Зміни до розкладу
1-2	Мережевий аналіз: основні поняття та початок дослідження. Практичні питання застосування мережевого аналізу	6.02.20	18:00-19:20 19:30-20:50	Лекція-обговорення та case-study	4-100	Тетяна Костюченко	
3-4	Українські реєстри Фіктивне підприємство та рейдерство	13.02.20	18:00-19:20 19:30-20:50	Лекція-дискусія	4-100	Антоніна Волкотруб	
5-6	Інститути спільного інвестування (види, логіка формування, яку інформацію можливо знайти)	14.02.20	18:00-19:20 19:30-20:50	Лекція-дискусія	4-100	Антоніна Волкотруб	
7-8	OSINT Аналіз відкритих джерел: як аналізувати веб-сайти, метадані з електронних листів, чим може бути корисним LinkedIn. Закордонні реєстри	20.02.20	18:00-19:20 19:30-20:50	Лекція-дискусія	4-100	Антоніна Волкотруб	
9-10	Закордонні реєстри Бенефіціарний власник: визначення, відомі реєстри бенефіціарних власників, шляхи обходу подачі бенефіціарного власника, ознаки номінального власника, маркери визначення бенефіціарного власника	21.02.20	18:00-19:20 19:30-20:50	Case-study (практичне заняття)	4-100	Антоніна Волкотруб	
11-12.	Практичне заняття. Логіка побудови фінансової звітності та зв'язок між фінансовими звітами. Як читати українську фінансову звітність. Основні індикатори	27.02.20	18:00-19:20 19:30-20:50	Лекція-дискусія	4-100	Антоніна Волкотруб	
13-14.	Як читати закордонну фінансову звітність Аналіз та інтепретація фінансової звітності. Показники прибутковості, ліквідності, ефективності	28.02.20	18:00-19:20 19:30-20:50	Лекція-дискусія	4-100	Тетяна Костюченко	

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ КУРСУ:

Лекції, дискусії та case-study:

Слухачі повинні брати активну участь у дискусіях, а також бути готовими до виконання завдань протягом заняття. У разі внесення змін до вимог курсу про це буде зроблено усне оголошення та повідомлено через список розсилки. Студенти особисто відповідальні за обізнаність щодо цих змін, навіть якщо були відсутні на занятті.

Список розсилки групи:

Куратори курсу робитимуть оголошення через розсилку ac_masters2019@googlegroups.com. Ви особисто відповідальні за ознайомлення з цими оголошеннями.

Правила листування ел. поштою:

Прохання надсилати електронні листи лише в таких випадках: 1) щодо призначення додаткової індивідуальної консультації; 2) повідомлення про відсутність на занятті та причини; 3) прохання надіслати ще раз анонси, зміни до програми, розкладу чи інші додаткові матеріали курсу. Питання щодо роз'яснення матеріалів курсу, процедур занять чи підсумкового контролю просимо вирішувати після занять або під час індивідуальних консультацій.

Правила поведження на заняттях:

Будь ласка, не запізнюйтеся на пари, під час лекцій вимикайте мобільні телефони. Обговорення та дискусії під час занять повинні бути жвавими та цікавими, але прохання висловлювати Ваші коментарі ввічливо. Будь ласка, виявляйте повагу до чужої точки зору і виражайте Вашу незгоду з аргументами інших коректно.

Етичні правила щодо написання робіт:

Усі студенти повинні особисто працювати над проектом. Співпраця з іншими студентами передбачається в межах виконання спільного проекту. Студенти зобов'язанні робити посилання у роботі на використані джерела; використання публікацій та досліджень без посилань вважається плагіатом. Плагіат є недопустимим та призведе до втрати права отримати кредити за курс.

Оцінювання знань та вмінь студентів.

Шкала оцінювання знань:

Шкала	Оцінка за національною шкалою	Визначення	
A	91-100	відмінно	Дуже високий рівень знань із незначними помилками
B	81-90	добре	Дуже добре; більше ніж середній рівень знань, але з деякими помилками
C	71-80	добре	Добре; загалом гарна робота, але є достатня кількість помітних помилок
D	66-70	задовільно	Задовільно; але із значними недоліками
E	60-65	задовільно	Достатньо; досягнуті мінімальні критерії
F	30-59	незадовільно	Незадовільно; потрібна деяка додаткова робота
F	0-29	незадовільно	Неприйнятно; потрібна значна додаткова робота

Розподіл балів в межах курсу

Оцінка складається з двох блоків

Перший блок
за роботу в першій частині курсу
«Мережевий аналіз»
20 %

Другий блок
за роботу в другій частині курсу
«Пошук інформації в базах даних»
80 %

Виконання завдання під час заняття

Max. 20 балів

**Завдання 1
(реєстри)**

Max. 80 балів

**Завдання 2
(фінанси)**

ПЛАН КУРСУ

**«Пошук та контент-аналіз
інформації у відкритих
та закритих базах даних»**

ТЕМА 1.

МЕРЕЖЕВИЙ АНАЛІЗ: ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА ПОЧАТОК ДОСЛІДЖЕННЯ

План

- ▶ Огляд основних понять мережевого аналізу: актори, зв'язки, атрибути.
- ▶ Типи мереж: різниця у підходах до аналізу (соціоцентрична та егоцентрична).
- ▶ Дизайн дослідження та вибірка. Можливі підходи до збору даних.

Лектор:

Тетяна Костюченко

Ресурси та матеріали

- ▶ Hanneman, R.A.. Introduction to social network methods. / Robert A. Hanneman, Mark Riddle. Riverside, CA: University of California, Riverside. - Глави 1- 4 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://faculty.ucr.edu/~hanneman/nettext>
- ▶ Borgatti, S. P., Everett, M. G., & Johnson, J. C. (2013). Analyzing Social Networks. Thousand Oaks, CA: Sage. - Глави 1-4, 7 (копії окремих глав буде надіслано після заняття)

ТЕМА 2.

ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ МЕРЕЖЕВОГО АНАЛІЗУ

План

- ▶ Створення файлу даних в DL editor та в Excel. Візуалізація.
- ▶ Розрахунок та інтерпретація базових показників зв'язаності: density, centralization.
- ▶ Розрахунок та інтерпретація базових показників центральності: degree, betweenness.

Лектор:

Тетяна Костюченко

Ресурси та матеріали

- 👁 Для роботи з практичним компонентом необхідно:
 - мати на занятті лептоп (принаймні 1 на 2 осіб)
 - завчасно встановити на лептоп програмне забезпечення UCINET for Windows (версія для безкоштовного 90-денного користування доступна за посиланням <https://sites.google.com/site/ucinetsoftware/home>)

ТЕМА 3.

УКРАЇНСЬКІ РЕЄСТРИ

План

- ▶ Робота з державними реєстрами
- ▶ Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (<https://usr.minjust.gov.ua/ua>), СМІДА (Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України) (<http://smida.gov.ua/>), Реєстр судових рішень (<http://www.reyestr.court.gov.ua/>), Реєстр нерухомості (<https://kap.minjust.gov.ua/>), Кадастрова карта (<http://map.land.gov.ua/kadastrova-karta>), Реєстр МВС (<http://hsc.gov.ua/>), єдиний веб-портал використання публічних коштів (<https://spending.gov.ua/>), єдиний державний реєстр декларацій (<https://nazk.gov.ua/>)
- ▶ Громадські ініціативи: Per.org.ua, Declarations.com.ua, <https://www.007.org.ua/bi>, <http://youcontrol.com.ua/>, <https://opendatabot.com> та інші
- ▶ Аналіз старих баз <http://nomer-org.biz/allukraina/>, <https://www.ua-region.info/>, <http://nomerorg.me/allukraina/>

Лектор:

Антоніна Волкотруб

Ресурси та матеріали

- 👁 Читанка по реєстрам
- 👁 Закон України про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
- 👁 Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (<https://smida.gov.ua/about>)

ТЕМА 4.

ФІКТИВНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА РЕЙДЕРСТВО

План

- ▶ Ознаки фіктивного підприємництва, ознаки компаній, які підпадають під додатковий моніторинг НБУ (телеграма НБУ N 25-0004/31760)
- ▶ Рейдерство: індикатори, які вказують на привласнення компанії (несанкціоноване втручання в реєстр, зміна власників юридичної особи, зобов'язання: кредити-кредиторська заборгованість)

Лектор:

Антоніна Волкотруб

Ресурси та матеріали

- 👁 Наказ ДФС від 28 липня 2015 року N 543 (Про забезпечення комплексного контролю податкових ризиків з ПДВ)
- 👁 Звіт про рейдерство офісу бізнес-омбудсмена <https://boi.org.ua/publications/reports/21-sistemnij-zvt-borotba-z-rejderstvom-suchasnij-stan>

ТЕМА 5. АНАЛІЗ ДЕКЛАРАЦІЙ ТА АЛГОРИТМ МОНІТОРИНГУ КАНДИДАТІВ

 Лектор:

Антоніна Волкотруб

ТЕМА 6.

ІНСТИТУТИ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

План

- ▶ Види
- ▶ Логіка формування
- ▶ Яку інформацію можливо знайти

Лектор:

Антоніна Волкотруб

Ресурси та матеріали

- ▶ Закон України про інститути спільного інвестування <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5080-17/print1509228004607260>
- ▶ <https://www.khanacademy.org/economics-finance-domain/core-finance/investment-vehicles-tutorial#mutual-funds>
- ▶ Онлайн-курс для глибокого розуміння: Private Equity and Venture Capital (Bocconi University) - [coursera.org](https://www.coursera.org)

ТЕМА 7.

OSINT АНАЛІЗ ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ

План

- ▶ Як аналізувати веб-сайти
- ▶ Метадані з електронних листів
- ▶ Чим може бути корисним LinkedIn

Лектор:

Антоніна Волкотруб

Ресурси та матеріали

- 👁 <https://gijn.org/online-research-tools/>
- 👁 <https://www.bellingcat.com/category/resources/how-tos/>
- 👁 Open Source Intelligence Techniques: Resources for Searching and Analyzing Online Information by Michael Bazzell

ТЕМА 8-9.

ЗАКОРДОННІ РЕЄСТРИ

План

- ▶ Основний акцент на роботу з реєстрами Кіпру (Department of Registrar of Companies and Official Receiver - <https://efiling.drcor.mcit.gov.cy/DrcorPublic/Error.aspx?code=b0&lang=EN>), Великої Британії (The Registrar of Companies for England and Wales (companies house) - <https://beta.companieshouse.gov.uk/>), Нідерландів (HYPERLINK "<https://www.kvk.nl/handelsregister/zoekenframeset.asp?url=https://server.db.kvk.nl/wwwsrvu/html/zoek.htm>" Kamer van Koophandel - <http://www.kvk.nl/english/>), Гонконгу (Companies Registry Cyber Search Centre - <http://www.icris.cr.gov.hk/csci/>), Німеччини (HYPERLINK "<http://www.dihk.de/ihk-finder>" The Association of German Chambers of Commerce and Industry - <http://www.dihk.de/ihk-finder/ihk-finder-dihk.html>), Австрії (DAS Firmenverzeichnis Österreichs - <http://www.firmenabc.at/>), Швейцарії (Cantonal registry of commerce - <https://www.zefix.ch/de/search/entity/welcome>), Італії та Росії.
- ▶ Недержавні бази даних: <https://offshoreleaks.icij.org/>, <https://aleph.occrp.org/>

Лектор:

Антоніна Волкотруб

Ресурси та матеріали

- ▶ <http://merezha.nashigroshi.org/2016/03/23/rejstry-kompanij-za-kordonom-scho-i-po-skilky/>
- ▶ Додаткова література: Treasure Islands: Tax Havens and the Men who Stole the World by Nikolas Shaxson HYPERLINK "<http://merezha.nashigroshi.org/2016/03/23/rejstry-kompanij-za-kordonom-scho-i-po-skilky/>"

ТЕМА 10.

БЕНЕФІЦІАРНИЙ ВЛАСНИК

План

- ▶ Визначення
- ▶ Відомі реєстри бенефіціарних власників
- ▶ Шляхи обходу подачі бенефіціарного власника
- ▶ Ознаки номінального власника
- ▶ Маркери визначення бенефіціарного власника

Лектор:

Антоніна Волкотруб

Ресурси та матеріали

- 👁️ Закон України Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення
- 👁️ Лист Міністерства Юстиції України про визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичної особи (<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v8722323-15>)
- 👁️ <https://pep.org.ua/uk/hto-taki-publichni-diya/> Роз'яснення ГО ЦПК щодо публічних діячів
- 👁️ Fourth Anti-Money Laundering Directive (the 'Directive') (http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:JOL_2015_141_R_0003&from=ES)
- 👁️ <https://www.youtube.com/watch?v=Ax4fkFeGD1M&t=4s>

Додаткова література

- 👁️ The companies we keep: what the UK's open data register actually tells us about company ownership: <https://www.globalwitness.org/en/campaigns/corruption-and-money-laundering/anonymous-company-owners/companies-we-keep/#chapter-0/section-0>
- 👁️ Звіт ГО ЦПК: <https://project.liga.net/projects/beneficiar/>

ТЕМА 11. ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

План

- ▶ Логіка побудови фінансової звітності та зв'язок між фінансовими звітами.

Лектор:

Антоніна Волкотруб

Ресурси та матеріали

- 👁 Atrill & McLaney Accounting and finance for non-specialists
- 👁 <https://www.khanacademy.org/economics-finance-domain/core-finance/accounting-and-financial-stateme>

ТЕМА 12. ЯК ЧИТАТИ УКРАЇНСЬКУ ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ. ОСНОВНІ ІНДИКАТОРИ

План

- ▶ Методичні матеріали (читанка)

Лектор:

Антоніна Волкотруб

ТЕМА 13.

ЯК ЧИТАТИ ЗАКОРДОННУ ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ

Лектор:

Антоніна Волкотруб

Ресурси та матеріали

- The Investigative Journalist's Guide to Company Accounts by Raj Bairoliya
- Методичні матеріали (читанка)

ТЕМА 14.

АНАЛІЗ ТА ІНТЕПРЕТАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТ- НОСТІ. ПОКАЗНИКИ ПРИБУТКОВОСТІ, ЛІКВІДНОСТІ, ЕФЕКТИВНОСТІ.

План

- Розрахунок показників та їх аналіз

Лектор:

Антоніна Волкотруб

Ресурси та матеріали

- Atrill & McLaney Accounting and finance for non-specialists

Додаткова література

- Moneyland: Why Thieves And Crooks Now Rule The World And How To Take It Back by Oliver Bullough
- The Big Four: The Curious Past and Perilous Future of the Global Accounting Monopoly by Ian D. Gow, Stuart Kells, et al.
- Global Tax Fairness by Thomas Pogge and Krishen Mehta
- The Hidden Wealth of Nations: The Scourge of Tax Havens by Gabriel Zucman
- The Great Tax Robbery by Richard Brooks
- The Finance Curse: How global finance is making us all poorer by Nicholas Shaxson
- <https://www.private-eye.co.uk/registry> - database of properties in England and Wales owned by offshore companies
- <https://www.corporatetaxhavenindex.org/>
- <https://www.open-contracting.org/wp-content/uploads/2016/11/OCP2016-Red-flags-for-integrityshared.pdf>
- https://www.taxjustice.net/cms/upload/pdf/TUIYC_2012_FINAL.pdf

.....

.....

.....

ЛЕКТОРИ КУРСУ

Антоніна Волкотруб –

експерт в сфері розкриття структур корпоративної власності та використанню інформації державних реєстрів, протидії корупції в державних закупівлях бухгалтерського та податкового обліку. Аспірант факультету економічних наук, спеціальності «економічна теорія» Національного університету «Кієво-Могилянська академія». Член правління Громадської організації «Центр протидії корупції».

Контактна інформація:

a.volkotrub@gmail.com

Тетяна Костюченко –

старша викладачка кафедри соціології Національного університету «Кієво-Могилянська академія». Є експерткою із застосування мережевого аналізу у соціальних дослідженнях, має численні публікації відповідного тематичного спрямування у фахових вітчизняних та міжнародних реферованих журналах. Одна з останніх публікацій, присвячена проблематиці корупції - глава «Повсякденні корупційні практики» для колективної монографії "Стан сингулярності: соціальні структури, ситуації, повсякденні практики" Інституту соціології НАН України та кафедри соціології НаУКМА. Тема дисертаційного дослідження - мережеві структури українських політичних еліт. Має 10-річний досвід проведення соціальних досліджень, брала участь у кількох міжнародних дослідницьких проектах за підтримки Шведської Ради з питань досліджень (SIDA), DAAD, CIDA та USAID, у проектах для ПРООН, ОБСЄ, Офісу Ради Європи та ін. . Зокрема в 2017 році долучилася до таких проектів як "Результати першої хвилі е-декларування", "Рівень корупції та сприйняття рівня корупції в Україні" (у складі дослідницької команди GfK Ukraine). Як гостьова дослідниця працювала в Єнському університеті імені Фрідріха Шиллера (2010 р. за стипендією DAAD, 2013 р. за стипендією Erasmus Mundus) та Університеті Мінесоти (2014 р. за Carnegie Fellowship). Тетяна є учасницею International Corruption Research Network (ICRnetwork), експерткою та тренеркою ACREC.

Контактна інформація:

t.kostiuchenko@ukma.edu.ua

ACREC.ORG.UA

Київ, 2020